

KKTSZ TÁJÉKOZTATÓ

2020. júliusi különszám

I. A gyógyszerészi hivatás sem maradhat változatlan- Interjú Dr. El Koulali Zakariás országos tisztifőgyógyszerésszel

- Ha az életrajzát nézem, akkor felmerül a kérdés: egész életében országos tisztifőgyógyszerész akart lenni? Mintha minden, amit diákéveiben tanult és amit hivatásában gyakorolt, erre mutatna...

- Soha eszembe sem jutott.

- Akkor mégis, hogy került ebbe a pozícióba?

- Ha röviden kellene válaszolnom, azt mondanám, hogy véletlenül, de ez természetesen nem fedi le a teljes történetet. A mi családjunkban hagyomány az emberek segítése. Orvos családban nőttem fel, a bátyám folytatta a tradíciót, én viszont – mivel nem sikerült pályára kerülnöm –, rokonterületre léptem. Az elkötelezettség, a közösségért való tenni akarás vágya a megváltozott terv ellenére is megmaradt bennem. „Útkeresés” közben kerültem az OGYÉI-hez, ahol a Közép-Magyarországi régió vezetője lettem 2017-ben. Így kaptam megbízást az országos tisztifőgyógyszerészi posztra, és tavaly év végén hivatalosan is megkaptam a kinevezést. Láttam, hogy az OGYÉI-ben is sok szép és lelkesítő feladat van, illetve, hogy ebben a feladatkörben is sok embernek tudok segíteni. Háromezer gyógyszerrel foglalkozunk, szeretném, ha ezek jól működnének, és elégedett gyógyszerészek végeznék munkájukat a betegek javára – ez tízmillió magyar érdeke. Ez lelkesít, és ezért nem riadok vissza a tíz-tizenkét órás munkanapoktól sem.

- A lecsengő járványhelyzet mennyiben változtatta meg az életét és milyen hatással volt a munkájára?

- Szeretem a szabályokat, szigorú menetrend szerint élek. Reggel hatkor már itt vagyok a hivatalban, és bár a pandémia idején – a munkatársak egészségének védelme, valamint a személyes találkozások csökkentése érdekében – ritkábban láttuk el feladatainkat a megszokott irodai környezetben, az intézet telephelyein én megtartottam a napirendet. A veszélyhelyzet alatt is segítettük a gyógyszerészek tájékozódását, rendszeresen informáltuk őket az aktuális jogszabályokról, változásokról és az ajánlásokról, hogy meg tudjanak felelni ezeknek.

- A pandémiának még nincs vége – figyelmeztetnek az egészségügy vezetői. Hogyan készül fel és segít másoknak felkészülni a következő hullámra?

- A tavaszi hullámot egyfajta „főpróbának” tartom. Ez idő alatt sok jó megoldást találtunk a helyzet kezelésére, amelyek a következő szakaszban – vagy bármely más hasonló egészségügyi veszélyhelyzet esetén –, is használhatóak lesznek. Napi kapcsolatban álltunk a gyógyszerellátás minden szereplőjével, a nagykereskedőkkel, a kamarával, és jó tapasztalataim vannak a kialakult együttműködésről is. Várhatóan augusztusban rendezzük meg on-line konferenciánkat, amelyen a felkért előadók ismertetik majd a járvánnyal kapcsolatos jó gyakorlatokat, forgatókönyveket, eljárásrendeket. A most megszerzett tapasztalatok megosztása fontos eleme a felkészülésnek.

- Egy interjúban azt mondta, hogy "a gyógyszertárak egészségügyi intézmények és egészségügyi szolgáltatást biztosítanak". Ha a gyógyszerforgalmazás utóbbi évtizedben bekövetkezett változásait nézzük a világban, akkor azt látjuk, hogy az új lehetőségek - a drónok, az automaták, az internetes vásárlás - miatt egyre kevesebb a gyógyszerész-beteg találkozások száma. Hogyan őrizhetők meg a gyógyszerészi kompetenciák ilyen környezetben? Egyáltalán, mit kellene megőrizni hosszabb távon is a jövő generációk egészsége érdekében?

- Az, hogy a gyógyszerészet az egészségügy elválaszthatatlan része, számomra evidencia. Ez a járvány alatt is bebizonyosodott, amikor sok gyógyszerésznek kellett háttérbe szorítania saját érdekeit, gyakran családját azért, hogy minden erejét a betegellátásnak szentelhesse. Ebből is látszik a gyógyszerészek elhivatottsága, ami nélkülözhetetlen az egészségügyi pályán, illetve a folyamatos és biztonságos gyógyszerellátás fenntartása érdekében. Minden szakma fejlődik, változik. Ez alól a mi területünk sem kivétel, nálunk is megjelennek újítások, a modern eszközök – ezt legjobban a kórházi gyógyszerészek érezhetik. Az évi 65 millió gyógyszerész-beteg találkozás talán másképp alakul majd a jövőben, de nem veszt el. Új megoldásokat kell találnunk, és ezek egyike az adherencia-program lehet, amelyben megjelennek a gyógyszerészi kompetenciák. Ha csak a kiváltott, de fel nem használt, a gyógyszertárakba visszavitt gyógyszer mennyiséget – 2019-ben pl. 340.000 kg „gyógyszerhulladékot”- és az általa okozott környezeti, gazdasági, egészségi károkat nézzük, már abból is következtethetünk az adherencia-program jelentőségére. Én azt látom, hogy a neten számos gyógyszerész is vállal ilyen és hasonló, betegeducációs feladatokat, akár on-line is, és követőik tábora folyamatosan gyarapszik.

- Hogyan látja rövid- és hosszútávon a kórházi gyógyszerészek jövőjét? Intézményileg vagy jogszabályokban lenne érdemes hatáskörüket rendezni? Meglátása szerint meddig terjed a klinikai gyógyszerész hatás- és feladatköre? Mi a véleménye a terápiamódosítási jogszabályról?

- A kórházi-klinikai gyógyszerészek szerencsés helyzetben vannak. Az országban sok helyen már ma is részesei a klinikai döntéshozásnak, ott vannak a gyógyító teamekben. Egyértelműen látható a megbecsültségük. Egy innovatív területről beszélünk, a jogszabályok viszont követő jellegűek. Ezért nagyon fontos, hogy intézményi szinten, szabványos működési eljárás-szerűen legyenek leírva a folyamatok. A jogszabálynak a best practice-t is alapul kell vennie, és ehhez minden releváns információnak rendelkezésre kell állnia. Azt mondanám, hogy rövidtávon jó lenne egy konstruktív együttműködést kialakítani a kórházi gyógyszerészekkel, és „élőben” megismerni a napi működést. Az utat a kórháziaknak kell kitaposniuk a közforgalmiak számára is. Ehhez – mivel a napi gyakorlatban sok az esetlegesség – nélkülözhetetlen egy minőségbiztosítási rendszer. Azt gondolom, hogy a terápiaváltoztatási jogosultságnak van alapja, mivel a kórházi gyógyszerészek rendelkeznek az ehhez szükséges tudással. Vannak országok, ahol korlátozott vényfelírási joggal is rendelkeznek a gyógyszerészek – ettől sem szabad elzárkózni, de ehhez eredményeket kell felmutatni.

- Munkájában - érzékelhetően - nagy súlyt helyez a kommunikációra, a tájékoztatásra. Kijár a terepre, tapasztalatokat gyűjt, a szakmai információk gyors és hiteles disszeminációját szorgalmazza. Mi a "nyeresége" ennek a stratégiának?

- A folyamatos kommunikáció haszna a bizalmon alapuló együttműködés a gyógyszerészekkel. Ha nincs érdemi kommunikáció a hatóságokkal, akkor a gyógyszerészek úgy érezhetik, hogy magukra hagyták őket. Ezért bátorítom őket, hogy keressenek meg, mondják el problémáikat. Én hiszek a kollektív intelligenciában, a kollektív tudásban. A partnerkapcsolatok minden fél számára előnyösek, hiszen a közös erőfeszítések közelebb visznek a jó megoldásokhoz.

- Többször említette, hogy - a gyógyszerészet szabályozása, a terület működtetése érdekében – fontosnak tartja a különböző szakmai szervezetek közötti, egységes álláspont kialakítását. Mit tud tenni ennek érdekében?

- Sok szereplője van ennek a területnek. Természetes, hogy az egyes szereplők érdekei eltérőek, de mindenki egy közös cél érdekében dolgozik, a betegekért. A mi felelősségünk, hogy mindenki álláspontját meghallgassuk, a partikuláris álláspontokból összegzést készítsünk, és ezt továbbítsuk a szakmapolitikának. Gazdasági és szakmai kérdésekben is ez a helyzet, így működünk. A gyógyszerészi kamara – nekem legalábbis – azért különleges, mert a szakmai, gazdasági, szervezeti kérdéseken és jól artikulált álláspontokon túl, hosszú távú vízióval, jövőképpel is rendelkezik. Ez amellet, hogy konstruktív együttműködést tesz lehetővé, a gyógyszerészek figyelmét is a hivatás jövőjére irányítja.

(K.M.)

II. Küldött Közgyűlés

A koronavírus-járvány miatt elhalasztott 2020. évi küldött közgyűlés szeptember 2-án kerül megtartásra. Bár a tavalyi évi gazdálkodásra vonatkozó pénzügyi beszámolót a veszélyhelyzeti kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően az elnökség, majd a Felügyelő Bizottság is áttekintette és elfogadta, a veszélyhelyzetet végét követő 90 napon belül a Küldött Közgyűlésnek is jóvá kell hagynia.

A tavalyi tisztújító választás alkalmával megválasztásra kerültek a területi szervezet tisztségviselői és nem tisztségviselő tagjai. A szakmai kamara legfőbb képviselői szerve a területi szervezetek választott küldötteiből álló küldöttközgyűlés, melybe az adott területi szervezet által delegált küldöttek száma a taglétszám alapján kerül meghatározásra. Mivel a tisztújító választás során a 17 országos küldötti helyre csak 13 főt delegáltak, ezért a még szükséges 4 fő országos küldött megválasztása érdekében a szeptember 2-i küldött közgyűlést választói gyűlés formájában hívjuk össze.

III. MGYK elnökségi ülés

Az elnökségi ülésre július 2-án került sor, melyen a „Két ülés között történtek” c. napirendi pont keretében *Gyimesi Nóra* számolt be a **KKTSZ Premier-estjének programjáról**. A munkacsoportok beszámolóinak tárgyalása során kiegészítette a klinikai gyógyszerészet helyzetéről készített, részletes írásos beszámolót, és ismertette **a kamarai feladatokat a klinikai gyógyszerészi tevékenység kodifikációjával, finanszírozásával és képzésével kapcsolatban**.

Hankó Zoltán elnök beszámolt a Facebookos kollégákkal történt telefon-egyeztetés eredményéről. A partnerek elfogadták a konzultációk intézményesítésére vonatkozó kamarai javaslatot. A témák között szerepelt a **marketinghelyzet vizsgálata**, amelynek vezetésével *Kerék Dánielt* bízták meg. Az elnök elmondta, hogy megbeszélést tartottak a **MOSZ új és régi elnökével, Lukács Enikővel** és *Mikola Bálinttal* az együttműködés erősítésének módjairól.

Szócska Miklós, volt államtitkár megbeszélésre hívta a kamara elnökét, akit *Somogyi Orsolya* is elkísért a találkozóra. Ezen a volt államtitkár, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ igazgatója segítségét ajánlotta fel a **gyógyszertárak „népegészségügyi találkozóhellyé” való alakításához**.

IV. Interjú a kamara elnökével

Pharma Tribune – Interjú Hankó Zoltánnal (részletek): Nem hiszem, hogy a médián keresztül lehet konfliktusokat rendezni, ezért nem vagyok híve az ilyen szájkaraténak. Másfelől a puha vagy kemény tárgyalási stílus helyett is inkább a problémák megoldásában vagyok érdekelt (...) bizalmi válságba kerültünk, és nemcsak én érzem így, hanem a kollégáim is. Ezt – függetlenül az érzelmeinkről – a lehető legrövidebb időn belül rendezni kell. Ehhez elvi alap lehet a döntéshozókkal az elmúlt tíz év során folyamatosan fenntartott stratégiai együttműködés. És ez azért is sürgető feladat, mert ha ezt megelőzően visszatér a koronavírus-járvány, a mostaninál súlyosabb problémákkal kell majd szembenézni.

A könnyített gyógyszerkiváltásról: Nem igazán érdekel a népszerűség, de az igen, hogy ne legyen nagyobb a kockázat a betegek számára, mint ami a gyógyszerhasználattal eleve megvan, és a gyógyszerkészleteket se hozzuk lehetetlen helyzetbe. Nem a régi rendszer visszaállítását szorgalmazom, hiszen időközben komoly fejlesztések történtek, és nem vagyok a kényelmi szolgáltatások ellen sem. De ezeket ne az adatvédelmi szabályokat és ne a gyógyszer- és a betegbiztonságot mellőzve bővítsük. Teljes interjú: <https://www.mgyk.hu/admin/data/file/20200714/pht.pdf>

V. Hírek röviden

Konzultáció az egészségügyi rendszer átalakításáról: Az intézményvezetők után a szakellátásban dolgozó orvosok és kórházi gyógyszerészek is kifejthetik álláspontjukat az egészségügy átalakításáról, közölte az Emberi Erőforrások Minisztérium. A KKTSZ is felhívta a gyógyszerészek figyelmét a válaszadás lehetőségére és fontosságára.

Kitüntetés: Semmelweis-napon Dr. Buchholcz Gyula, a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Klinikai Gyógyszertár intézetvezető főgyógyszerésze miniszteri elismerő oklevelet kapott.

Az MGYT meghirdette őszi továbbképzéseit. Bővebben: <https://mgyt.hu/tovabbkepzo-rendezyenyek/>

A Gyógyszerészet júliusi számában megjelent **Süle András interjúja Roberto Frontinivel, az EAHP ny. elnökével.**

Budapest, 2020. augusztus 4.